

Erőszakmentes ellenállás Európában – nEUres projekt

Project ID: 609034-CITIZ-1-2019-1-CITIZ-REMEM

A **nEUres projekt** ([Erőszakmentes ellenállás Európában](#)) 2019 októberében indult a *Movimento Nonviolento* (Verona, Olaszország) civil szervezet koordinálásával. Célja, hogy információkat nyújtson a fiatalok számára az európai náci-fasizmussal szembeni erőszakmentes ellenállás történetéről, a civil társadalommal kapcsolatos gondolatok kiindulópontjaként. A közhiedelemmel ellentétben az erőszakmentes ellenállás nemcsak pacifizmust jelent, hanem napi proaktivitást bizonyos törvények vagy kormányzati igények betartásának megtagadásával, a jogszabályok vagy a kormány politikájának befolyásolása érdekében. Az elutasítást és az ellenkezést olyan erőszakmentes technikák jellemzik, mint a bojkott, a pikettezés, az adófizetés elmulasztása, valamint az együttműködés mellőzése vagy megtagadása.

Hat országban (Olaszországban, Ausztriában, Magyarországon, Észak-Macedóniában, Romániában és Spanyolországban) került sor ismeretek átadására és nemzetközi példák összehasonlítására a náci-fasizmus elleni szervezett és nem szervezett erőszakmentes ellenállás formáiról. Az ismeretek közvetítéséért felelős oktatókat – a három tervezett modul közül – az első során képezték ki. A projekt – ideális esetben – egy torinói nemzetközi konferenciával zárul.

Annak ellenére, hogy a járvány arra kényszerítette a *nEUres*-partnereket, hogy mind a workshopok, mind a 72 órás tanfolyam lebonyolításának hibrid és/vagy online módszereihez folyamodjanak, a partnerszervezetek megvalósították a képzési célkitűzéseket. A fiatal generációk számára szervezett foglalkozások az erőszakmentes ellenállás eszközeinek ismertetésére, a velük való azonosulásra összpontosítottak: történelmi ismeretek átadása az erőszakmentes ellenállás 20. századi eseteiről, az eseményekkel kapcsolatos kritikai megközelítés elsajátíttatása, a történelmi események megértése az erőszakmentes ellenállás szempontjából, a konfliktusok, a hatalmi dinamika és a vezetés elemzésének fejlesztése az erőszakmentes alapelvek és technikák alkalmazásának megkönnyítése érdekében.

A *nEUres* [Gandhi tanításaira](#) épít, a *satyagraha* (az igazság ereje) révén, megkülönböztetve azon passzív erőszakmentes mozgalmaktól, melyek inkább nem avatkoznak közbe, és követi [Martin Luther King erőszakmentességének hat alapelvét](#). De a *nEUres* értékei a szabadságról, a békéről, az igazságosságról, a demokráciáról és az együttéléstről mélyen európaiak. Ezeket az értékeket azon férfiak és nők cselekedeteiben látjuk, akik megalapozták a kortárs Európa alapjait. Ezen örökség főszereplőinek ma európai útlevelük lenne. Példák ezekre: [Jan Palach](#), cseh egyetemi hallgató, aki tiltakozásul az 1968-as prágai tavasz szovjet eltiprása ellen felgyújtotta magát; [Hannah Arendt](#)

Németországból, aki írásaiban beszámolt a náci üldöztetésekről; a lengyel Marek Edelman, aktivista és politikus, aki részt vett a varsói gettófelkelésben, majd később a Szolidaritás szakszervezet aktivistája lett; [Celeste Caeiro](#), portugál munkás, aki az 1974-es forradalom idején szegfűket osztogatott és helyezett a puskák csöveibe. Ez csak néhány példa az alapító anyákról és apákról, akik az európai remény és béke projektjének gondolatát testesítik meg.

Mit jelent erőszakmentesség ma Európában?

Ma az erőszakmentes küzdelem minden ember életének, méltóságának és jogainak védelmét jelenti. A békéért folytatott cselekvés egyúttal egy fenntarthatóbb és szolidaritáson alapuló jövőért, illetve az éghajlatváltozás elleni küzdelem is. Ez utóbbi [Alexander Langerrel](#) indult el, aki az elsők között vetette fel az ökológiai problémák kezelésének szükségességét Európában. Ma az erőszakmentesség a *fiatalok pénteki sztrájkjait* jelenti a jövőért. Ez egy globális mozgalom az éghajlati és a környezeti változások kezelése érdekében, melyet fiatal európaiak irányítanak. Greta Thunberg a svéd parlament előtt ült iskolai órákban, ez az „iskolai sztrájk a klímáért” elsőként mutatott példát, elsőként hívta fel a figyelmet a cselekvés szükségességére. Az erőszakmentesség napjainkban a kizsákmányolás ellenzését jelenti is, amint erre Irene emlékeztetett bennünket az olasz workshopon: „az erőszakmentes ellenállás példái manapság azok a munkások, akik a tisztességes munkakörülményekért küzdenek”. Az erőszakmentesség ma a szuverenista és populista logikákkal való szembenállást jelenti a szolidáris és a befogadó Európa érdekében. Ez „a migránsok mindennapi küzdelme az idegengyűlölet ellen” – mondja Muscas magyar társainak. A méltóság és az egyenlőség a kulcsszavak.

Az erőszakmentes ellenállás tehát a háborúval és az erőszakkal, a rasszizmussal, valamint az üldözés, a kizsákmányolás és az elnyomás minden formájával szembeni ellenállás is. Alapvető elvárás a fegyverekkel és fegyveres szervezetekkel való szembenézés, és feltétlenül az igazság útját kell választani a béke elérése érdekében. A *nEUres* tevékenysége során arra törekszik, hogy életben tartsa a múlt emlékét annak érdekében, hogy világosabb képet nyújtson a jövőnek, és hogy legyen ereje fellépni a jelen erőszakával szemben. A projekt alapvetései [Aldo Capitininek](#), az erőszakmentes mozgalom alapítójának gondolataira vezethetők vissza, aki 1940-ben kijelentette, hogy „a liberális és szociális Európáért kell dolgozni, konzervativizmus és partikulizmus nélkül [...] holnapra (eredménytől függetlenül) ennek kell lennie a nemzetek feletti gazdasági és kulturális közösség alapelvének”. 1940-ben Európa a világháború közepette volt. Elképzelhetetlen volt a békéről és még kevésbé az államok uniójáról beszélni. Mégis, Ventotene-től Brüsszelig Európa az emberiség legnagyobb békeprojektje, és több mint 70 éves békével büszkélkedhet az egyik legfeldaraboltabb és legveszélyesebb kontinensen.

Ma az Európai Uniónak minden eddiginél demokratikusabbnak, föderalistabbnak, a zöld és digitális átmenet irányítójának kell lennie. A 2008-as pénzügyi összeomlás, a 2015 és 2016 közötti migrációs válság, a nemzeti populizmus előretörése, a 2016-os Brexit-népszavazás, a Covid-19-járvány vagy az éghajlatváltozás paradigmaváltást követel az Unió fennmaradása érdekében, a nemzeti önzés helyett az Altiero Spinelli- és Ernesto Rossi-projekt felélesztésére van szükség, akik egy ilyen keserű ízű tavasszal, mint ez, megírták a ventotenei kiáltványt. A kiáltványt ezután néhány munkatársuk, köztük Ursula Hirschmann és Ada Rossi, elterjesztette a kontinensen. Ez egy előretekintő manifesztum, mely 81 évvel első kiadása után is érvényes, és nagy érdeme, hogy három nagy filozófus, Kant, Robbins és Lord Lothian gondolatait összegzi, új politikát javasol, amelyeknek eredményeként megszületett az Európai Föderalista Mozgalom.

Olyan mozgalom ez, mely nem hatalmas palotákban született, hanem egy kis sziget hideg házának falain belül, ahová a fasiszta rezsim több tucat ellenfelét küldte száműzetésbe. Egy közös lelkiismeretből született az elgondolás, olyan fiatalok részéről, akik életüket arra szánták, hogy egy olyan ideát fogalmazzanak meg, melynek megvalósítása ma a mi kezünkbe van letéve, és a mi felelősségünk megvédeni: a Szabad és Egyesült Európa gondolatát.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Union of European Federalists
Union Européen Fédéralisten
Union des Fédéralistes Européens